

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DOVARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

BUSCANT CARGOLS

—¿Es dir que 'l teu home no hi creu ab aquella màxima de: "Pel juliol, ni dona ni cargol"?

—El meu home no 'n té més que una de màxima: "Afártam y digam moro."

Domingo Plecto
P. o. J. Bungen

CRONICA

Papam habemus!.. Y qui diu Papa, diu Papá... Y qui diu Papá diu Alcalde. Alcalde de R. O.

El govern, per últim, s' ha decidit á *amistansar* de nou á la Pubilla ab un ciutadà de Barcelona, usant de las facultats que una lley excessivament recelosa y abusivament centralisadora li confereix, y ho ha fet, á despit de la seva ponderada condició de govern democràtic. ¡Valenta democràcia la que gastan per tot dia els nostres monàrquichs!

Podian haver deixat á la Corporació municipal que designés lliurement al Alcalde y tindriam unas *bodas honestas*, que ningú hi trobaria res que dir, y hasta crech que á la Casa gran s' estalviarian moltes disgustos. Pero, per manifessejar en tot, per intervenir en el patrimoni y en els negocis de la Pubilla, l' govern li dona sempre per *marit temporal* á un seu amic, tant si á la núvia li agrada, com si no li agrada, y per més que 'n protesti y fassi morros. Més se mira á la conveniencia d' ell que á las inclinacions de la pobreta.

Ara mateix ha hagut d' estar lligada durant una porció de mesos ab el Sr. Lluch, que n' hi ha fet de grossas y de crespas. Y á pesar de que ja desde 'ls primers días va veure qu' era un home que á pesar del seu apellido, no tenia lluch, ni such, ni bruch, l' ha tingut de aguantar silenciosa y resignada.

Be n' hi feya al principi de magarrufas.—Jo 'm proposo enriquirte y adornarte. Arreglaré la teva hisenda y t' ompliré de maravellas. Sento palpitir dintre de mí l' ànima alentada de 'n Rius y Tauler, y ja veurás com ab poch temps deixo enrera al gran alcalde de la Exposició universal.

Aixís li parlava... Pero de las paraulas á las obras hi ha sempre una distancia inmensa que no la poden salvar tots els alcaldes per llargas que tinguin las camas.

El Sr. Lluch, durant el temps del seu compromís ab la Pubilla ha portat una vida de desordre y desarreglo. Al despaig no hi era may. Fugia de la feyna y dels mals de cap. En cambi no deixava perdre ocasió de fer gala de la seva vanitat. Semblava que ni ell mateix se 'n sabia avenir de haver arribat á tanta altura, y en plé Consistori en més de quatre ocasions se va declarar poch menos que inviolable, com un esquitx de rey.

¡Y quin devallant tenia!.. S' hauria dit que al possessionarse del càrrech anava atrassat de aliments, per sa afició desmesurada als àpats y á las fartaneras. Totes las ocasions li eran bonas per organisar un tiberi. Aixís es que ab comptes de fonda y ab el nomenclament de una plaga d' empleats inútils, al sortir de la Casa gran ha deixat á la Pubilla per portas.

Molt mal recort tindrà la pobreta de aquesta especie d' Hereu-Escampa. En cambi ell, al tornarse'n á casa seva, podrà dir:—*¿Quién me quita lo comido?*

* * *

L' alcalde nou—ho confesso ab sinceritat—m' inspira una mica més de confiança.

En primer lloch per no ser ell qui anés desafortat darrera de la vara, haventla haguda d' acceptar, segons s' assegura, per imposició dels seus amichs polítichs.

Y en segon terme per sas especials condicions particulars.

El Sr. Bosch y Alsina es ben conegut á Barcelona, més que com á home polítich, ab tot y haver

figurat sempre en la política, com á un element actiu, dintre del comerç y de l' industria, y que té cap y temps per tot.

Com á polítich hi hagué un temps—si mal no recordo—en que tingué grans simpatías pel possibilisme republicà. No puch assegurar que sigués possibilista... pero, vaja, no se 'n faltava gayre.

En el camp monàrquich fou diputat y senador, sense que s' hagués distingit en els debats parlamentaris, perque no es home de paraula fácil... per més que sigui home de paraula segura. Y n' es una prova l' haver hostatjat á casa seva al Sr. Canalejas, quan vingué á Barcelona en só de guerra y en Moret el tractá com á un vulgar demagogo, privantli de celebrar un *meeting* anticlerical, y tirant la caballeria á sobre de la multitud que l' havia anat á saludar á la Plassa de Catalunya.

Políticament, potser al Sr. Bosch no li convenia en aquella ocasió obrir las portas de casa seva al ex-ministre disident; pero sembla que li havia donat paraula de albergarlo, y la cumplí com un caballer. La posició desahogada que disfruta la deu en gran part al seu treball, á la seva activitat inverosímil, digna del *yankee* més pintat.

El Sr. Bosch y Alsina intervé en un sens fi de negocis, y tots sembla que li marxan vent en popa. Es agricultor, vnicultor, industrial, comerciant y navier. Presideix la Companyia del Tibidabo y la Cámara de Comers.

—El seu secret—me deya una persona que l' coneix molt—radica en una facultat especialíssima filla de la seva perspicacia: sab conelxer y triar als homes que han de cooperar en las sevas empresas: en aquest punt no s' equivoca may.

Y á pesar de viure tan atrafegat, tan absorbit pels negocis, encare li queda temps per anar casi cada nit al teatro.

En el palco baix prosceni de la dreta del Liceo, quan el Gran Teatro funciona, ó en el primer també de la dreta á Novetats, se 'l veu casi sempre, entre 'ls seus amichs, tranquil, com si no tingués més feyna que la d' esplayarse; pero aixó sí, una mica envellit avants d' hora, y ab el front solcat d' arrugas, que aquesta es la característica del seu rostre.

Per cert que un dia á *Novetats* n' hi va passar una de seria. Donava un concert l' *Orfeo catalá*, y naturalment, va rematarlo ab els indispensables *Segadors*. Els companys de causa s' alsaren, y com el Sr. Bosch y Alsina continués sentat, sens dúpte per no ser de la parroquia, li armaren una escridassada de insults y amenasses, que ab una mica més se 'l menján. Y ell tranquil y sense alsarse. L' endemà *La Veu de Catalunya* s' ocupava de aquest incident, tractant de posar en ridícul á qui en us del seu dret havia sapigut fer cara á una imposició tan provocadora.

* * *

Ab aquests antecedents entra l' Sr. Bosch y Alsina á l' alcaldia de Barcelona.

¿Será l' alcalde que necessita la ciutat?

Fora difícil contestar ab acert á la pregunta.

En primer lloch no es ell qui hi va, sino que son els seus amichs polítichs els que li portan... y no 'ls de dintre de la casa—que ben poch n' hi té—sino 'ls de fora, els que rebujats pel sufragi del poble barceloní, tractan de guanyar lo que no tenen, ni poden tenir pels medis regulars: una gran influencia.

Si l' Sr. Bosch y Alsina treballa per ells, si escolta las sevas demandas, si s' aplaná á las sevas exigencias, fracassará sense remey, com han fracassat fins ara tots els alcaldes de Barcelona.

En cambi si aplica á la administració sas excelents condicions d' home de iniciativas, y mira 'ls

interessos públics ab el mateix zel que desplega en la gestió de sos interessos particulars, llavors podrà ser un bon arcaldé... pero tingui per segur que haurá de renyir ab els seus amichs polítics y fins ab el govern que l' ha nombrat.

De aquest dilema fatal no se 'n escapa ningú.

Per aixó nosaltres abominém dels arcaldes de R. O.

Entre Scila y Caribdis, els millors nadadors, beuhen aygua.

DON ROMULO,
PREVISOR

P. DEL O.

EN LLUCH Y LA VARA

—¡Vara, vara meva, vara mil cops divinal..

—¡Hola!.. ¿Qué tens qu' estás tan patétich?

—T' haig de comunicar una mala noticia... ¡Ens hem de separar!..

—¿Cóm es aixó?

—Contingencias y vayvén de la malehida política. Els meus han caygut, han pujat els altres, y lo primer que han fet ha sigut adjudicarte á un senyor del bando contrari... Es trist aixó, ¿veritat?

—Ho será per tú, pero ¿per mí?... Que m' empunyis tú, que m' empunyis aquell, que m' empunyis 'l de més enllá, ¿qué ha d' endonarse m, fet y fet? Ja hi ha un ditxo que crech que ho diu: «D' arcaldé mudarás, pero de neula no 'n sortirás.»

—¿Que va per mí aixó de neula?

—Jo no particulariso ni aludeixo directament á ningú: repeteixo únicament lo que canta l' adagi.

—No te 'n fihis massa d' aquestas tonterías. ¿Sabs qué deya 'l difunt Verdú?

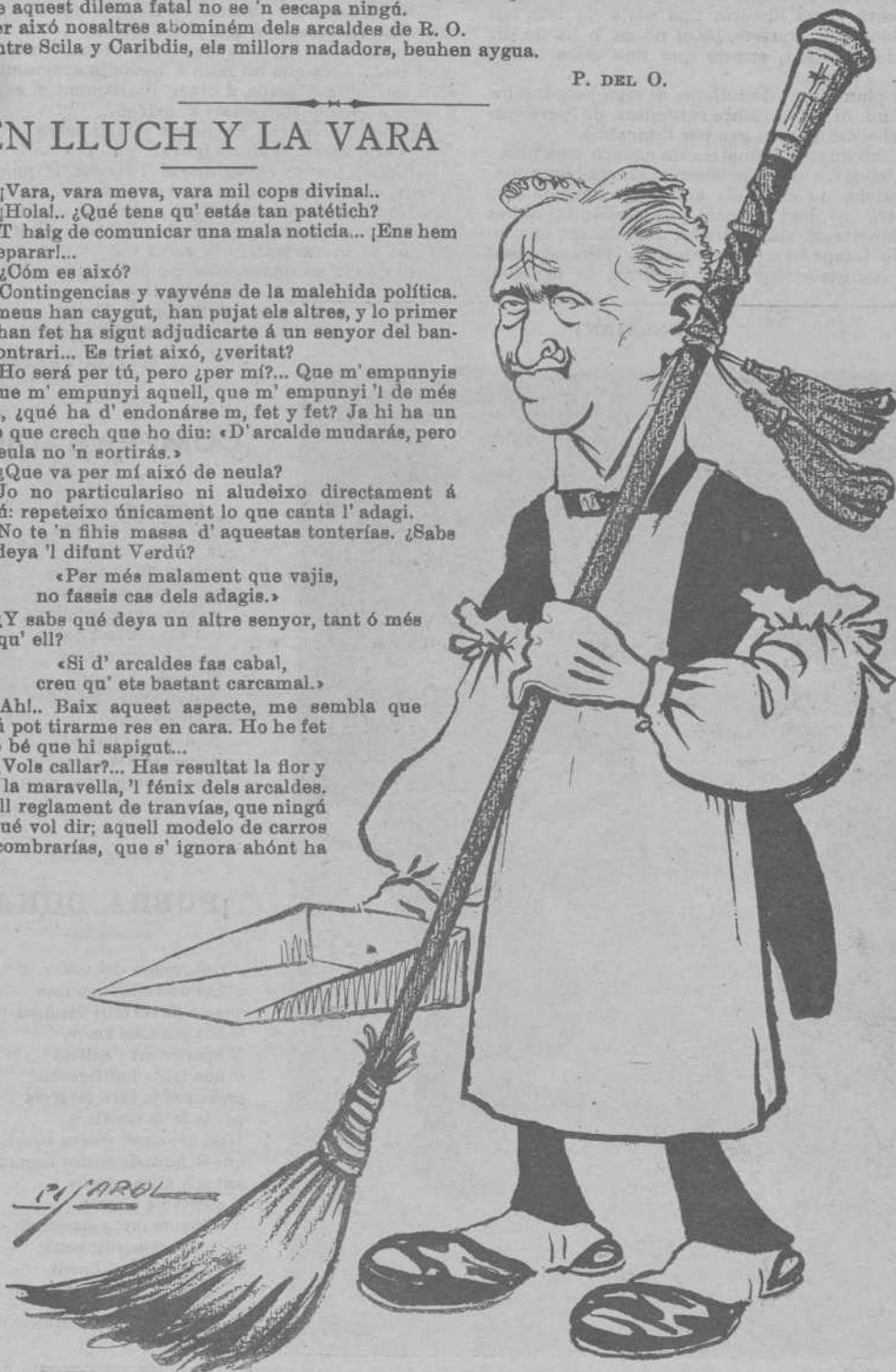
«Per més malament que vajas,
no fassis cas dels adagis.»

—¿Y sabs qué deya un altre senyor, tant ó més sabi qu' ell?

«Si d' arcaldes fas cabal,
creu qu' ets bastant carcamal.»

—¡Ahl.. Baix aquest aspecte, me sembla que ningú pot tirarme res en cara. Ho he fet tot lo bé que hi sapigut...

—¿Vols callar?... Has resultat la flor y nata, la maravella, 'l fénix dels arcaldes. Aquell reglament de tranvías, que ningú sab qué vol dir; aquell modelo de carros d' escombrarias, que s' ignora ahont ha

—M' han dit que hi ha tanta bruticia... Será qüestió d' anarhi ben pertretxat.

anat á parar; aquella profusió de tiberis que han convertit la teva vida municipal en una felís imitació de las bodas de Camacho!... D' un alcalde que té en la seva curta historia una serie de fets tan memorables com aquésts, ¿cóm no se 'n ha de dir un alcalde excelent, encare que una mica massa magre?...

—May plou á gust de tothom. Si algú potser murmura de mí, hi ha en cambi centenars de personas que beneeixen el meu pas per l' arcaldía.

—¿Quí ho dupta? Jo mateix ne coneix una pila... Els municipals que sense mereixements han obtingut els galons de cabo; els amicha y coneguts teus que, contra lley, han alcansat una credencial de las més sustanciosas; els fondistas, que durant una infinitat de temps han vist aumentar fabulosament els seus ingressos, aquésts t' admiran, te beneeix

xen y guardarán de tú imborrable memoria.

—Jo no sé perquè 'l cárrech d' arcalde no ha de ser inamovible...

—Naturalment, comensant á establir aquesta inamovilitat en ocasió en que tú ho fossis...

—No te 'n burlis, que aquestas bromas me fan molt mal... ¡Ara que un hom s' havia ja acostumat á anar en cotxe d' arrós, á dinar diariament d' arrós, á tenir á casa quatre criats d' arrós!..

—¡Qué hi vols fer!.. Paciencia y fastidiarse...

—¡Vara, vareta, varona meval..

—¡Calla, home, calla, que si 'l *respectable público* t' sent, se pensará que 'm tens molt apego.

—Donchs sí que te 'n tinch, ¿per qué negarho?..

¡Ets tan mona, tan esbelta, tan graciosa!.. ¿Que vols dir que no la mereixo jo la vara?

—Si que la mereixes, pero nó pera empunyarla..

—¿No? Donchs ¿per qué?

—Per passejártela per las costellas un' hora seguida.

MATÍAS BONAFÉ

ENSAJANT

—¿Qué 't sembla, Félix? ¿Agradaré?
—¿Aixó preguntes?... ¡Olé! ¡Chipé!

COMPENSACIÓ

Cristall de la font
que raja ombrejada
fá vía en descens
vers al riu que passa
cap á vall pausat
y entre dos montanyas.
No vol veure 'l Sol
fins á agermanarse
al capdal blavós:
per xó dona ufana
y apaga la sed
de dos filas llargas
de molsa y de fiors
que ombrejan son rastre.

J. COSTA POMÉS

¡POBRA DONA!

Del roserer del meu cor
n' has desfullat una rosa
quan l' havia mitj desclosa
el bés suau del amor.
Y aparentant l' acititut
d' una freda indiferencia
escampas la teva essencia
per la folla multitud.
Mes, prompte vindrá aquell día
que d' aquestes gustos cansada
anyoris altra vegada
la veritable alegría.
Y allavors ¡ay! perseguida
pel fatal remordiment
en continuo sufriment
passarás l' amarga vida.

JOSEPH MONCLÚS

ELS QUE SE 'N VAN

PERE BONET

Ab verdadera pena doném compte als nostres lectors de la perdua que acabém de sufrir ab la mort de 'n Pere Bonet, l' intelligent grabador de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA. No perque no la tingúessim prevista, dat que d' un quant temps ensá 'l veyam decaure, víctima de una cruel malaltia, 'ne ha afligit menos un tan funest desenllás.

En Bonet feya honor al seu apellido. Era además de un notable artista, un *boníssim* amich, dotat de las més excelents condicions.

Comensá de litógrafo, treballant en aquest ram ab molt profit en un establiment que tenia á la Rambla del Mitj. Al iniciarse 'l procediment del foto-grabat aná á París á apendre'l y fou un dels primers que l' executá á Barcelona. Son primer treball de aquest género (fotografat directe) fou la reproducció dels tres caps de 'n Novell publicats en LA ESQUELLA. Encare recordém l' admiració y l' entusiasme que va produhir aquesta obra en l' eminent actor, que 's trobava llavors treballant á Barcelona. En aquella ocasió tenia en Bonet son modest taller á la Plassa del Angel, en el terrat de la drogueria del Sr. Ferrer.

Convenent del desarrollo que las arts gráficas havían de adquirir, se dedicá constantment á estudiar els seus avenços, posantse al corrent de tot lo nou que apareixia en l' extranger. Al parlarse de la *tricoloria* s' apoderá desseguida del procediment, podentse assegurar que fou el primer que va presentar-lo á Espanya.

En Bonet ha prestat grans serveys á las arts gráficas. Continuador de las bonas tradicions de 'n Mariezcurrena, ha ensenyat á molts deixebles, alguns dels quals avuy son amos y jefes de taller. Entre ells s' hi contan els germans Mariano y Manuel Solano, qu' entrats en el seu taller fá una vintena d' anys, tant bé s' han aprofitat de las lliçons del mestre, qu' en els últims temps de 'n Bonet, quan la malaltia 'l tenia poch menos que inutilisat, el sustituhiren ab un esmero que feya menos sensible el seu forsós apartament de la marxa del taller.

En Bonet fou el grabador de las grans láminas en colors publicadas en LA ESQUELLA, que ha sigut el primer periédich que ha donat treballs de aquest género.

Mort el dijous de la senmana passada, son enterro signé una sentida manifestació en la que prengueren part sos amichs qu' eran numerosos, puig bastava coneixe'l per estimarlo.

A sa desolada viuda, á sa mare y demás familia envihem l' expressió de nostre més sentit condol.

ELS ORDENANSAS DE 'N LLUCH

—¡Cuidado que son inchantos esa chent dels diaris!...
 ¡Decir que no nos merecemos los galóns de sub-cabo!...
 Si supiesen los tips que nos hemos fet de limpiar las
 botas del alcalde, tal vez hablarían de otro modo...

Gentilesas municipals

El lector que no tingui res que fer y vulgui pendre's la molestia d'arribarse fins al Passeig de Gracia, en el lloch ahont s'encreuha ab la Gran Vía, podrá veure admirablement apiladas á la vora del passeig deu ó dotze carretadas de pedra que fa ja una barbaritat de senmanas que son allá.

Per més que se suposa que aquella pedra está destinada á empedrar els costats del passeig, la gent s'extranya ab rahó de que ab tanta anticipació s'embrassi el carrer ab materials que Deu sab quán

comensarán á emplearse. D' aixó á convertir la vía pública en magatzém no sé que hi haji cap diferencia.

Pero lo bo no es que la pedra s' porti allí tan fora de temps. Lo que verdaderament encanta es el salero ab que 'ls encarregats de l'operació han anat colocant la rima d' adobe precisament en el lloch ahont podían fer més nosa.

No sembla sinó que s' hajin dit: —¿Ahont estarán pitjor aquestas pedras? ¿Ahont molestarán més al públich? ¿Aquí? Donchs aquí las deixarem.

Davant mateix de can Marçet n' hi ha una pilassa que fa por, ocupant de la manera més estúpida—no parlo per las pedras—tota l' amplada del pas empedrat que uneix el Passeig de Gracia ab la Gran Vía...

¿Cóm cambian els temps, veritat? Avans, ab las pedras del carrer s' hi aixecavan unas cosas que 'l poble n' deya *barricados*. Avny, la gent de la Casa Gran també n' fa de pilas de pedra com aquelles, sinó qué, en lloch de *barricadas*, els resultan *burricadas*.

N' hi ha pron ab veure la que s' ha aleat davant de can Marçet pera quedarne plenament convensut.

***

Capítul de música.

En la sessió celebrada l' altre dijous en aquella casa de la Plassa de Sant Jaume, tres senyors concejals varen demanar al Ajuntament un crèdit de 1,500 pessetas pera pagar l' anada de la banda municipal á Valence.

Naturalment, els pochs regidors que no forman part del falansteri ni beuen á galet, entre ells en Bastardas y en Borrèll y Sol, varen alarmarse.—¿No havíam quedat—van dir—en que aquest viatge no havia de costar res á Barcelona?

Y el senyor Corominas, ab aquella oportunitat que 'l caracterisa, va contestarlos molt serio:

—No senyors que no hi havíam quedat. Lo convingut es que 'ls gastos de aquesta anada se paguin ab fondos municipals.

—Havíam entés lo contrari.

—Pues ho havíam entés malament.—

Tot aixó está molt requetebé, y si es cert que 'l Ajuntament va prometre que pagaria, just es que pagui.

Pero... pera que sigui cert, hi ha una petita dificultat, que 'l senyor Corominas veurá cóm s' ha de resoldre.

En *La Publicidad*—diari que 'l propi senyor Corominas dirigeix—del 9 de juny, s' hi publicá un *suelto* que deya aixís:

¿QUE SERA?

La solució, á la Casa Gran.

CORO D' ESCURA-PISOS

—¡La gent fuig de Barcelona,
buscant ayre y llibertat?
Ara es hora de fer féyna...
¡Caballers, cap á ciutat!

«Accediendo á los deseos del municipio de Valencia, ha quedado decidida la marcha de la Banda Municipal á la expresada poblaci6n.

«El municipio de Valencia costeará TODOS los gastos que este viaje ocasione.»

Ara bé; ¡quán l'hem de creure al Sr. Corominas? ¿Quan al Saló de Sessions diu que hem de pagar el viatge, ó quan en *La Publicidad* ens assegura que no 'ns costará res?

¿En quina ocasió 's burla de nosaltres? ¿Al afirmar com á concejal que sí ó al dirnos com á periodista que no?

Ell mateix que trihi la posició que més li agradi.

Que, sigui lo que sigui, no ha de resultar per ell gayre ayrosa.

***

¿Saben el mercat de la Concepci6n, aquell mercat tan bonich que hi ha al Ensanche y qu' en las célebres festas de juny fins va elegir reyna de la bellesa?

Donchs en squell mercat s' hi exerceix una vigilancia tan exquisida, que si vostés van á comprarhi carn, es molt possible que al tenirla á casa se la trobin plena de cuchs, com va succehir dilluns á una familia amiga meva.

¡Dona gust, germans caríssims, dona gust aquest Barcelonal

Molts concejals inspectors, molts directors, molts visuradors... y á la carn, cuchs.

Pero jo ja ho veig. ¿Qué n' han de fer els senyors de la Casa Gran de que la carn que 's ven al mercat de la Concepci6n sigui podrida?

Mentres no ho sigui la que se serveix al Col6n, á can Justin, al Tibidabo y als demás restaurants ahont, pagant la Pubilla, solen anar á banquetejar día per altre...

A. MARCH

ENTRE ELLS

—¿Sabes? Viene otra escuadra.
—¡Adios! Otra temporadita de hacer el Carnestoltas
acompañando rechidores als restaurants.

Escolti...

Senyó arcalde, senyó arcalde
senyó arcalde, per favor!
Si vol qu' en sas mans s' aguantí
la vara dreta del tot,
sense decantarse mica
ni al un ni al altre cantó;

Si vol passejarse ab ella
pel carré ab ayre de triomf,
y si vol que tot el poble
de vosté estiga joyós
olvidant que 'l loch ocupa
per un' ordre superior;

Si vol que tothom l' alabi
y que 'ls diaris criticóns
quan pintin á vosté, pintin
un arcalde y no un ninot,
fassi de la vara un símbol
d' autoritat ab rigor,
pro de rigor ab justicia
y de justicia per tots.

Si al empunyarla notava
que fes un tuf sospitós
de tarugos y projectes
realizats uns, y altres no,
fássili donés un baldeyo
de la virolla hasta el pom,
que no hi germini 'l microbi
de mala administració,
y quedi neta y llustrosa
com al temps de l' antigor.

Que no sigui la bandera
(com ha sigut fins fa poch)
dels xefis y despilfarros,
dels arrossos al Col6n,
al Tibidabo, á Inglaterra

y altres *Dauradas Maisons*.

No desilusioni al poble que al sapiguer sa elecció no va celebrar-la ab viscas, aplausos y aclamacions, *Segadors* ni *Marsellesas*, sino ab un acte seriós: Recapacitant per dintre, fentse aquestas reflexions: ¿No 's necessita una vara (segons pública opinió) ben recta, ben prestigiosa y ben forta sobre tot? ¿Es possible que topessin en altra banda millor?

Ara sabrem si l' *alsina* del *bosch* d' aquest bon senyor será una fusta sencera, sense esberlas, sense grops, ó estará plena de nusos ó consumida pel corch.

Sent, com es, d' *alsina*, sempre tindrà aquesta condició: Que si per nostra desdita sortís dolenta del tot, y sent com á vara inútil sols bona per cremar fos, cremant una mala vara obtindríam bon carbó.

Ara, si l' *alsina* aquesta ens surt *surera*... ¡*Tableau!* ¿No 'n teníam prou de *sueros* ab els nostres regidors, y ab els taps de las ampollas destapadas en honor de la Pubilla que paga el gasto ab resignació...?

Senyó arcalde, senyó arcalde, senyó arcalde, per favor! Si vol cumplir com un home ab la seva obligació, no fassi festas, tiberis, concursos, ni professons, ni política, ni raves, ni fregits, ni... ¡No senyor! ¡Res de tot aixó! No fassi res més que administració.

Per dirho en una paraula: Procuri portarse en tot ben al revés del qu' ho feya son ilustre antecessor... Y tindrà de Barcelona la més franca aprobació.

PEP LLAUNÉ

NOVETATS

Dimars, el Sr. Díaz de Mendoza celebrá sa funció-beneficencia, ab *El gran galeoto*, del ministre d' Hisenda.

Per *pessa* van donarnos la joguina titulada *L' Espana de la Comtesa*; un' obra per lluhirhi totes las gracias sevas.

Naturalment, el públich, flor y nata de la gent de *bon gust* y de pessetas, va omplir á vessar cassola, palcos y platea.

¡Vingan *Rosas de Otoño* y *Musas locas*! Héus aquí 'ls dos grans éxits que ara alternan; aquesta dels Quinteros, d' en Benavente aquella.

No es, en vritat, que 'ls llibres s' ho mereixin, pero, s' han presentat ab tal riquesa, que... 'ls tapissos y joyas son ben dignas de véure's.

Dels *Epissodis del Quixot*, que anuncian ab picarols y virolays de festa, mirarem de parlarnela senmana vinenta.

TÍVOLI

Continúan donantse aquí espectacles pera gust y *recreyo* d' ulls y orelles; sarsuela de la grossa, ab pantorri-lla autèntica.

La parella Scardovi de Vicenti ab las puntas dels peus fa maravellas en *Las mil y una noches*... y per xó l' aplaudixen.

El género es d' estiu, el preu es módich, no sé qué volen més la gent prudenta...

No deixin d' anar al Tívoli; creguin que val la pena.

BOSQUE (La Fontana)

Favorita, *Africana*, *Otello*, *Carmen*, heus aquí 'l repertori á que 'na condemna el teatro del *Bosque* fa una temporada.

¡Grans éxits de l' Utor y en Cardinali! ¡Ovacions á las tiples y á l' orquesta! Entusiasme contínuo, y aplausos y cridades á l' escena.

El més favorecut, perque es hont donan, per una miserable mitja pela, espectacles artístichs... y una mica de fresca.

ARENAS DE BARCELONA

Se titula també *Teatro de Verano*.

Y que ho es de debó: al ayrelliure, ben situat, espayós... ¡Inauguració ab *La Dannazione di Faust*! Com si no dignessim res...

¡Y ab *Ballet Volant*! No 't dich palla!...

¡Y próximament *Els Meatres Cantayres*!

Wagner, Berlioz, ¡quí vos ho havia de dir que las vostras obras anirían á parar als Toros!

Pero, ben mirat, es el seu loch; partituras tan inmensament grans se mereixen temples; donchs á falta de temples ¡vingan plassas de toros!

GRAN VÍA

Si sapiguessim que la Excm. Sra. Marquesa de Villarreal del Tajo—quale peus besém—no s' ha de disgustar, ens permeteríam l' atreviment de manifestar *lisa y llanamente* que 'l seu treball coreogràfic, á despit de la temperatura sahariana que reynava en el *Gran Vía* la nit del debut, va deixarnos completament frets.

Pera ballar d' aquella manera,—ab el major respecte ho declarém—no hi ha cap necessitat de ser marquesa, ni baronesa sisquers. Qualsevol paysana rasa, sortida de las més humils filas del proletariat, ho fa tan bé y, si s' hi empenya una mica, millor y tot.

Ja suposém lo que la Sra. Marquesa objectará en defensa seva.—¿Donchs qué 's pensavan?, dirá. ¿Creyan potser que l' aristocracia ballava d' un altre modo que 'ls simples mortals?

La veritat, sí que 'ns ho pensavam. Perque, aquí no hi ha escapatoria possible: ó 'ls blasons no signifcan res, y en aquest cas no hi ha per qué exhibirlos en els anuncis, ó, si signifcan algo, es precis ferlos lluhir. Noblesa obliga.

Fundantnos en aquesta rahó, nosaltres creyém que la indumentaria ab que la Excelentíssima senyora 's presenta á las taulas contribuix no poch á la desilusión del públich.—¿Es marquesa—pensa la gent—y surt vestida com las demás baylarinas? ¿Quí ho entén aixó?

Valgui la idea per lo que valgui, ens sembla que la senyora de Villarreal del Tajo podria fer una cosa. ¿Per qué en lloch de presentarse ab trajo de *maja* no surt vestida de marquesa, ab la corona al cap y acompanyada de un parell de criats que li aguantin l' un l' escut, l' altre 'ls pergamins? Aixís al menos, si 'l públich no veyá á l' artista, veuría á la dama aristocrática, y *váyase lo uno por lo otro*.

Aixó apart, s' ha de confessar que la Sra. Marquesa es un arrogant exemplar femení que fa honor á la noblesa castellana.

Y res més.

AUTÓMATAS NARBÓN

Amigo, quina manera de gastarse la plata l' empresari d' aquest local! Deu decoracions *nada* menos ha fet pintar als escenógrafos Moragas y Alarma per presentar degudament *El robo de Proserpina*, y ab la má sobre 'l cor els dich que no podia haver empleat millor els diners. Es aquesta una sembra que forçosament ha de proporcionarli una bona cullita.

El robo de Proserpina, com se desprén del títul, es una obra arrencada de la mitología grega, si bé adaptada á las necessitats de la vida moderna. Tant es aixís, que 'l

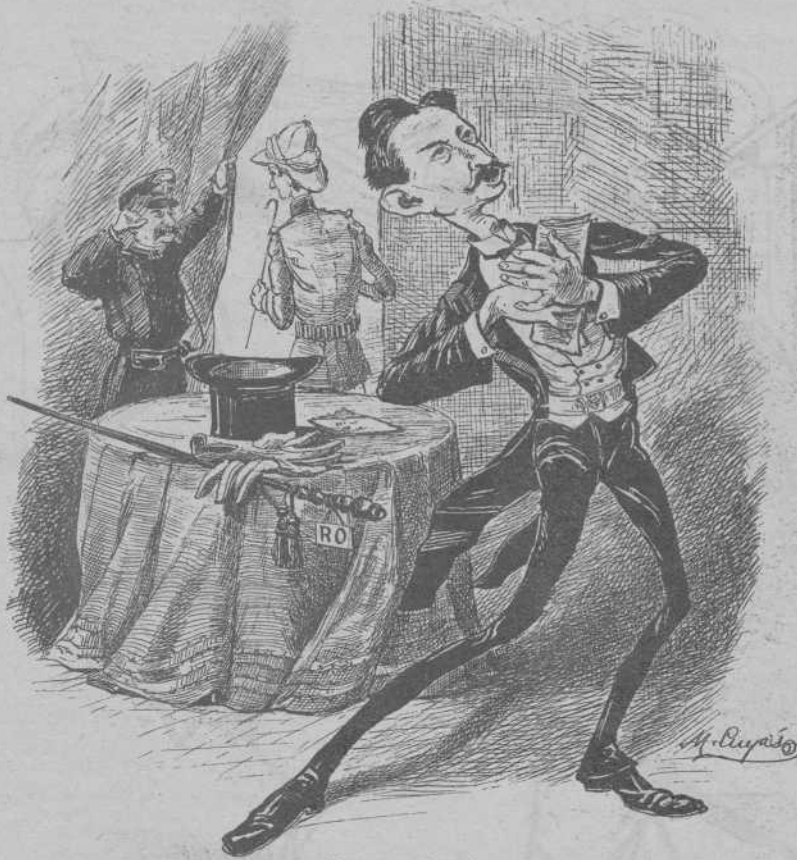
A LA PLATJA

Jda Boulogne

—¿De manera, senyoreta, que no accepta la meva invitació?
—Gracias: el llus m' es indigest...

LA GLORIA DE DON GABRIEL Ó LA CARTA DE 'N BERESFORD

—¡Oh carta adorada,
tú me haces feliz!...

rapte de la gentil filla de Júpiter y Ceres, se realisa en un automòvil de no sé quants caballs.

No hi ha que dir, donada la naturalesa del assumpto, el devassall de escenas còmicas, diabòlicas y fantàstiques que en els deu quadros se desenvolupan. L' espectral acaba ab un apoteosis, que no hi ha més que mirar y aplaudir.

La execució, superior. Ningú ignora la consciencia y el bon gust dels automàtats qu' en el local de la rambla de Catalunya fan las delicias del públich.

D' un' hora lluny se veu que tots ells son de fusta... d' artista.

N. N. N.

CANTARELLAS

T' estimo... y si 't faig petóns
lo resultat m' amohina,
puig me deixas, per senyal,
els llabis plens de farina.

Xifras tota la bellesa
en la farina tan sols;
ves ab molt cuydado, noya,
que ab farina 's fan bunyols.

No 't deixis afalagar
ab paraulas massa alegres
pensa que la estimació
se te al cor y no á la llengua.

Si un solt s' cansa de serho
sempre pot cambiá d' estat
un casat ja pot cansarsen
que casat s' ha de quedar.

Lo únich medi d' obtenir
pau á casa sent casat,
es deixar sempre á la dona
fer sa santa voluntat.

FERMI ABAD

Menja mentres tinguis gana;
menja lo que tinguis gust;
las butllas... á la camisa
y per governarte tú!

FRANCISCO T. R.

ESQUELLOTS

El Sr. Fabra y Ledesma, aspirant á l' arcaidia de Barcelona, s' ha quedat compost y sense vara.

Tan desafortat que anava darrera d' ella.

Y en cambi al Sr. Bosch y Alsina que no la volia li han concedida.

Sr. Fabra, consolis, que aixís es aquest món. Y ja ho diu el refrá de la terra, que jo li traduhiré al castellá perquè l' entengui millor:

*Dios da siempre habas á
quién no tiene muelas.*

El governador de la provincia, ab tot y ser militar, sembla que 's civilisa. No

's prengui á mal aquesta paraula: vull dir que 's torna civil.

La proba es qu' en la ilegalitat que 's va cometre ab els fadrins manyans ell no ha volgut tenirhi art ni part, donantne la culpa al inspector, que no va interpretar prou bé las sevas ordres.

Y n' es també una proba la seva reconciliació ab els representants de la premsa, als quals en lo successiu se proposa rebre 'ls cada día en el seu despaig.

Ens felicitem de que 'l general Fuentes, als pochos días de trobarse á Barcelona, ab las sevas retiradas haja compensat á actuar de Kuropatkine.

Contra tots els reglaments, el Sr. Lluch, avants de anarse'n de la Casa Gran, va fer, entre altres, un nomenament de Guardia Municipal, en un individu que conta 51 anys d' edat.

Essent aixís que la edat máxima pera entrar en el cos es la de 35.

No per aixó s' apurarà 'l Sr. Lluch.

La xifra 51 mirada de dreta á esquerra es la meytat del cent, més hu. Pero mirada d' esquerra á dreta es 15.

Y ell, en el cas present, l' ha mirada d' esquerra á dreta.

**

Y no's creguin, aixó també ho feya 'l general Prim. En temps de la Revolució hi havia pera provehir una plassa d' actuari pera Barcelona. La provisió havia de ferse per concurs.

En Prim demanà la llista dels concurrents qu'estava extesa per ordre de mèrits, y vejà que la persona per qui ell s'interessava ocupava l'últim lloch.

—S'ha de nomenar á n'aquest,—digné.

—Pero, general, si es l'últim!—li observaren.

—Donchs, tingui, ara es el primer—exclamá capgrint la llista.—A nomenar-lo, donchs, y que no se'n parli més.

Mossen Clascar, desde sa revista *Montserrat*, clava unas quantas banderillas al negoci especial que s'está fent á Sant Joseph de la Montanya.

Veritat es que ho fa disressant la mala intenció, ab certa ingenuitat estudiada.

Jutjin per la mostra:

«La endressa escrita á Deu ó als Sants es un artifici que sols pot perdonarse á la ignocencia d'un infant ó á la simplicitat d'un'ànima candorosa, mes no á un esperit reflexiu y pesador;

pot permetre's y fins causa certa gracia com acció individual, pero may pot donarse com á norma de caritat general y reglamentaria.»

DEL "CUERPO,"

—Ahora, ya lo sabes: dependemos del Gobernador, pero Gobernador á secas. Nada de civil.

Tot aixó va per las cartas, de que's fa tant abús en aquell santuari.

«La caritat es enginyosa —segueix dihent Mossen Clascar— pero també es prudenta. Y es clar que l'enginy d'aquella congregació y del *bonus vir* que regenta 'l santuari no s'avé gayre ab la prudencia espiritual que ha d'acompanyar sempre á la caritat.»

Y donchs si no s'hi avé, ¿per qué li permeten una superxeria tan burda?

***

Mossen Clascar diu que no es que las Autoritats eclesiásticas «s'adormin ni consentin las desviacions, sino que seguint la tradició de la Iglesia van molt á plom en esbullar ni tocar res, *perque hi ha bon blat entre la cogula*, y á exemple del pagés del Evangeli, cal esperar que sian alts els blats pera ferne la tría, no fos cas que sense aquesta prudencia s'arranqués bó y dolent.»

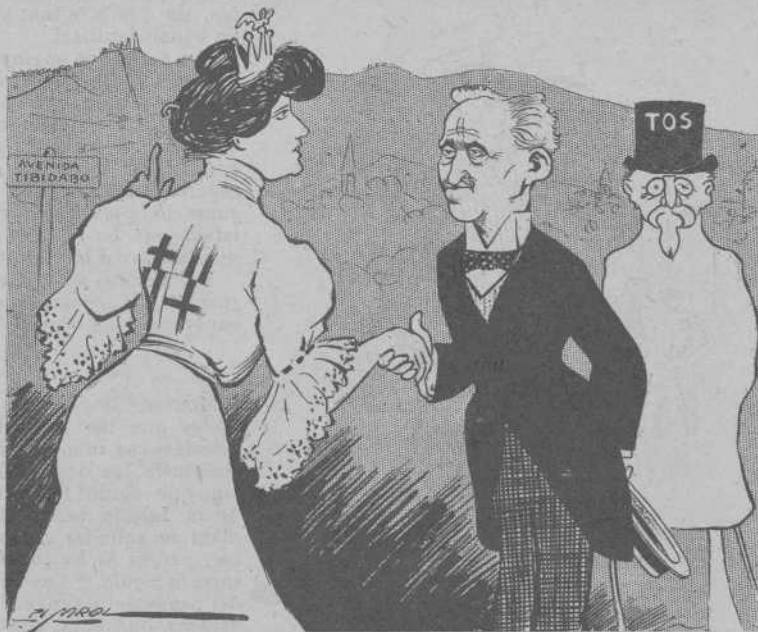
¡Bonica excuse! Y entre tant que vagi seguint la brometa de las cartas... y que la cogula del abús—ja que l'abús es lo que dona—vagi cundint fins

A LA MAR VELLA

—Sí, bon home, ja podeu deixar-la sola á n'aquesta senyoreta: no hi ha por de que's perdi.

BARCELONA Y 'L NOU ALCALDE

—A veure, don Rómulo, á veure cóm se portará. Desde dalt d' aquestas montanyas, "El Tibidabo" el contempla.

á xuclarse l' últim bri de blat de la devoció desinteressada.

Una revelació curiosa feta per un regidor en la sessió de la senmana passada:

—El cos de municipals se compón de 850 individus, y de tot aquest número únicament n' hi ha 20 que no tenen galóns de distingits. Y s' ha observat que 'ls guardias que tenen galóns, per regla general,

escénica 's pugni exposar, tal com s' exposa un quadro ó una escultura?

Induement, tal com ells ho han conjuminat.

EN LLUCH
ALS MARINERS DEL BARCO
AUSTRIACH

—Creguin que de bona gana els dedicaria un "solemne banquet," pero, amichs, ja casi no soch res... y per acabarho de complicar, á la caixa no hi ha un céntim.

se negan á prestar cap servey excusantse sempre ab els altres companys.

***

Crech que hi hauria un medi molt senzill d' arreglar aquest assumpto.

Res d' arrencar els galóns als que puguin haver-se 'ls guanyats ab els mérits y las influencias. Que 'ls guardin y 'ls ostentin. Pero que se 'ls consideri municipals de número, y als 20 que no 'n tenen, que se 'ls consideri com á distingits.

Els hi toca per torn... Y 'ls hi correspón per ser els menos, y per lo tant els que se surten de la regla general.

Els autors dramátichs de París han tingut una pensada, reveladora del amor que senten al art que professan.

Tal es la de celebrar, al igual que 'ls pintors, la seva exposició anual de obras dramáticas.

¿Es possible—preguntarán vostées—que un' obra escénica 's pugni exposar, tal com s' exposa un quadro ó una escultura?

Induement, tal com ells ho han conjuminat.

***

De la mateixa manera qu' en las Exposicions de Bellas Arts, hi haurá un Comité d' admissió que rebutjará las obras dolentas y acceptará las que valguin.

Las admesas serán representadas davant del Jurat, las empresas teatrals, la premsa y 'l públich invitat; y las que tinguin més éxit guanyarán els premis.

Ab aquest sistema no hi haurá autor novell que no trobi obertas las portas pera fer conéixer la seva obra, y veure recompensat el fruyt del seu talent. S' haurán acabat las pelegrinacions estérils per las administracions dels teatros, en las quals, tante y tante autors de mérit hi van deixant tristement desfullada la flor de sas ilusions primaverals.

El cónsul d' Alemania, en nom propi y dels seus colegas de las nacions protestants, ha fet un donatiu de 10,000 pessetas al Ajuntament de Barcelona, en agra-himent á la bona instal·lació del cementiri destinat als que professan

la religió reformada. Es molt d'agrahir aquesta mostra de bona correspondència.

Per més, que lo que convindria es qu'en els cementiris no hi hagués parets mitjeras entre 'ls morts, com no n'hi ha en vida entre 'ls que professen distinta religió.

Hi ha qui ataca al ex arcalde Lluch per haver nomenat subcabo de la Guardia Municipal al seu ordenansa.

Y no obstant potser aquest es l'únic acte de justícia que ha realiat durant el seu mandado.

Tinguin en compte las informalitats del Sr. Lluch: la molta freqüencia ab que dona una cita y no hi compareix: el temps que fa perdre á tothom que ab ell tracta, y calculin las molestias que havia de patir el seu ordenansa.

Estich segur que 'l favorescut dirá:

— Nada más que con los tips que me he tenido que hacer d' escudella rescalfada ya me lo he ganado el ascens.

La constitució física del home, ab els anys se modifica.

Segons un fisiólech, el fetje, qu'en l'adulte pesa 1,500 grams, en el vell no pesa més que de 800 á 900. El cervell pert un terme mitj de 150 grams: en efecte, en l'adulte pesa 1,155 grams, y no més que 990 en el vell. Els ronyons del adulte pesan 170 grams y 'ls del vell no més que 100. Y per fi, la melsa disminueix en una meytat.

Unicament el cor forma una excepció: en las personas d'edat pesa 100 grams més qu'en els adultes.

***

Un vell molt aixerit y molt vert, deya al enterarse d'aquests fenómenos fisiològichs:

Ara comprench perque á mesura qu'envelleixo me vaig tornant més enamoradís: se m' enxiuix el cervell y se m' engrandeix el cor.

Xascarrillo de postres:

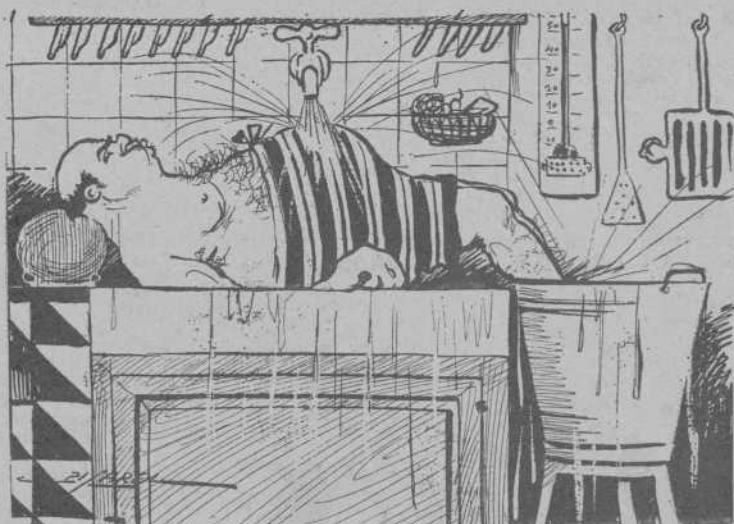
Reflexió d'un senyor que's fastidia per espay de vint minuts, davant d'un aparato telefònic, en espera de comunicació.

— Afortunadament la ciencia adelanta. El teléfono tal com es ara no pot durar. La seva existencia no s'aguanta més que per un fil.

QÜENTOS

D. Gayetano y la seva senyora tenen una noya per casar, y han posat els ulls en un vehí seu molt rich pero sumament interessat.

¡BONA RECEPÇA!

—¿Calor?... Mirin cómo l' arreglo jo aquest assumpto.

¡Que'n serían de felices si li poguessin endossar la noya!

—La millor manera de conseguirho— diu el marit —fora que s'acostumés á parlarhi. Y al efecte res més oportú que lograr que freqüentés la nostra casa. Pero ¿cómo atreure'l? ¿Cómo ferlo venir sovint?

La senyora, picantse 'l front:

—¡Una ideal.. Veslo á veure y dígalme que't deixis dos ó tres mil pessetas... y ja veurás com no passa ni un sol día sense que's presenti á reclamarlas.

Anunci llegit en la quarta plana de un periódich extranjer:

«Un jove de bonas prendas solicita un empleo de gendre en una casa rica y tranquila.»

QUAN L' AMO ES FORA...

Aspecte actual de la Casa Gran á las horas d' oficina.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Es pe ran-sa.*
- 2.ª ENDAVINALLA.—*Pipa.*
- 3.ª CONVERSA.—*Odon.*
- 5.ª ROMBO.—

M
M A R
M A R I A
M A R C E L L O
R I E R A
A L A
O

LA OPERA Y 'LS TOREROS

—¡Puji més, més, sense por...!
—Maeztro, tengo miedo de zolitar un golletazo...

ENTRE POLISSONS

—Como no conozco al nuevo Gobernador y hay obligación de saludarlo, yo saludo á todo el mundo.
—Yo también. Hasta á ese, por si acaso.

- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Joseph Costa y Pomés.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Per mostrás un mostruari.*

XARADAS

**I
CONSELL MAL APROFITAT**

—Vaja, que no tens vergonya de deixar al pobre Eudalt; *ihu* poch t' estimas al pobre que punta en blanc! l' has plantat?... Y al fi, ¿per quí? Per un ximple que t' fa l' os fente ballar tot lo diumenge á la tarde en qualsevulga sarau?... ¿Que no ho veus que dos en burlean d' aquest tipo primé extrany?
—Ja está fet. Deixemho corre; jo no vull torná endetrás la paraula, y, á més, *tersa* burlaré del qué dirán.
—Pero, *quart-quinta*, si t' dono un consell, no 'l faig pagar.
—Guardate'l per tú. No 'm vinguis ab caborias y acabat.
—Pel teu be ho faig. No 't vull veure tan desgraciada.

—Total.

ALI-FOIX, *el Vell.*

II

Per una *quarta-segona* la *Prima-dos*, qu' es *total*, fora capás d' enflarse al *prima-dos-tres* més alt.

SISKET D. PAILA

ANAGRAMA

Díus que *tot* á la *María* y ab lo *total* que tu tens, me conveso cada día de que no t' agrada gens.

F. JOANET

TRENCA-CLOSCAS

¿LA MARE D' ELLAS

TE COTÓ?

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el ttítul d' una sarsuela castellana.

ANTON CARARACH

TERS DE SÍLABAS

- Periódich excomunicat.
- Ofici.
- Nom de dona.

NOY DE LAS MOSTRAS

GEROGLÍFICH

R I E V A A L

A. LLAURADÓ MONSENY

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Biblioteca Sociológica Internacional

- R. U. EMERSON.—Siete ensayos. 2 tomos.
 G. DE GREEF.—Las leyes sociológicas. 1 tomo.
 A. LORIA.—Problemas sociales contemporáneos. 1 tomo.
 CARLOS KAUTSKY.—La defensa de los trabajadores y la jornada de ocho horas. 1 tomo.
 F. GINER DE LOS RÍOS.—Filosofía y Sociología. 1 tomo.
 G. SERGI.—Leopardi á la luz de la ciencia. 2 tomos.
 A. HARNACK.—La esencia del Cristianismo. 2 tomos.
 G. DE GREEF.—La evolución de las creencias y de las doctrinas políticas. 2 tomos.
 TH. ZIEGLER.—La cuestión social es una cuestión moral. 2 tomos.
 ANATOLIO FRANCE.—El jardín de Epicuro. 1 tomo.
 E. GONZÁLEZ BLANCO.—El feminismo en las sociedades modernas. 3 tomos.
 W. JAMES.—Los ideales de la vida. 2 tomos.
 G. DE AZCÁRATE.—Concepto de la sociología y un estudio sobre los deberes de la riqueza. 1 tomo.
 N. COLAJANNI.—Razas superiores y razas inferiores, ó latinos y anglo-sajones. 3 tomos.
 T. CARLYLE.—Sartor Resartus. 2 tomos.
 JOHN FISKE.—El destino del hombre. 1 tomo.
 M. LONGO.—La conciencia criminosa. 1 tomo.
 ROBERTO ARDIGÓ.—La ciencia de la educación. 2 tomos.
 IGNACIO VALENTÍ VIVÓ.—La sanidad social y los obreros. 2 tomos.
 EMILE LAURENT.—La antropología criminal. 1 tomo.
 PEDRO DORADO.—Los nuevos derroteros penales. 1 tomo.
 P. ROSSI.—Místicos y sectarios. 2 tomos.
 A. CHIAPPELLI.—El socialismo y el pensamiento moderno. 2 tomos.

Precio de cada tomo, 3 reales

RESUMEN BIBLIOGRÁFICO

Año III — Núm. 6

— — — JUNIO 1905 — — —

SE FACILITA GRATIS

Barcelona á la vista

2.ª serie

Van publicados los
cuadernos

1.º, 2.º, 3.º, 4.º y 5.º

5.º cuaderno

16 VISTAS

impresas sobre
papel glaseado

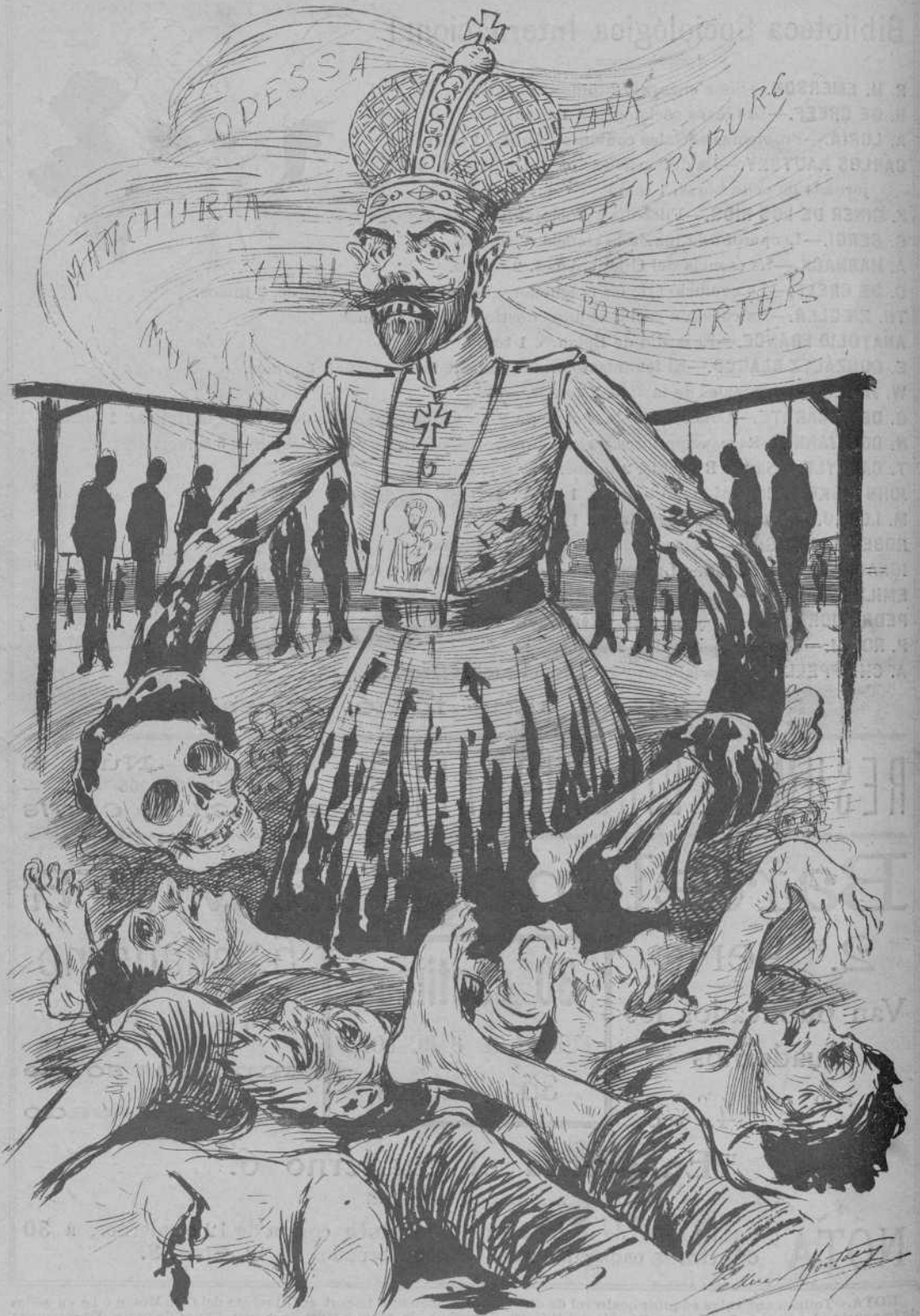
En prensa el cuaderno 6.º

NOTA

La 1.ª serie de **Barcelona á la vista** consta de 12 cuadernos, á 30 céntimos cada cuaderno.—Encuadrados los 12, Ptas. 8.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

ZOOLOGIA MODERNA

El llop de Rússia.